

Analýza: 57. Jak si vybrat anglickou Bibli, která je pro vás ta pravá

Analýza

Jak si vybrat anglickou Bibli, která je pro vás ta pravá

Každý má nějakou verzi Bible, kterou raději čte. Někteří dostali Bibli v dětství a nikdy nepřemýšleli o tom, že by si našli jiný překlad, zatímco jiní strávili stovky hodin zvažováním toho, co jim připadá správné.

Pokud se snažíte rozeznat, proč by pro vás mohla být nějaká Bible správná (nebo špatná), mohlo by být užitečné zeptat se, proč je vůbec tolik překladů. Koneckonců, původní slova se nemění, takže se zdá, že by existoval pouze jeden správný způsob, jak je přeložit. Ale není to tak jednoduché.

Složitost překladu

Při překladu jakéhokoli textu mezi jazyky je třeba vzít v úvahu mnoho faktorů, jako je kultura, čas, záměr autora, čtenářské publikum a další. Také ne vždy existují přímé nebo snadno srozumitelné překlady každého slova, zejména při práci mezi starověkými a moderními jazyky.

Pokud se překladatel pokouší sdělit nějaké slovo nebo frázi, kterou by starověcí čtenáři chápali jako kulturní odkaz, moderní čtenáři mohou vyžadovat vysvětlení kulturního nebo aktuálního kontextu, ve kterém byly napsány; takže překladatel možná bude muset přidat nebo změnit několik slov, aby zpřístupnil význam textu.

Například teenager v roce 2023 může na svém osobním blogu popsat svůj outfit jako „athleisure“ a dnešní čtenáři by věděli, co to znamená. Někdo, kdo bude překládat jeho blog za 300 let, však možná bude muset do věty přidat pár slov pro budoucí čtenáře, kteří toto slovo nikdy neslyšeli a možná ani nevědí, že se týká pohodlného sportovního oblečení, které se nosí mimo tělocvičnu.

To byl příklad pro začátečníka, ale pojďme k věci: Překlad není vždy slovo od slova, protože překladatelé se snaží vytvořit text, kterému by jejich čtenářské publikum porozumělo, a přitom si stále zachovává význam původního jazyka.

To představuje různé problémy s texty Starého zákona, které jsou psány převážně v hebrejštině, a texty Nového zákona, které jsou psány převážně v řečtině.

Překladatelé mají také různé důvody pro překlad textu. Někteří překladatelé Bible mohou vytvářet text, který je pro děti snadno srozumitelný, takže záměrně vylučují matoucí nebo složitý jazyk a zjednodušují obtížné pojmy. Jiní možná vytvářejí text, který mohou znalci Bible použít ve své profesionální práci, takže používají sofistikovaný jazyk, který jejich posluchači již znají.

„Pokaždé, když čtete anglický překlad Bible, je text ovlivněn – některý více než jiný – překladatelovými předpoklady, názory a přesvědčením.“

A protože každý překladatel má jiné čtenářské publikum a různé důvody pro překlad textu, existuje mnoho různých Biblí. To však neznamená, že všechny překlady Bible jsou stejně spolehlivé.

Překladatelé jsou také zaujatí, stejně jako všichni spisovatelé. To znamená, že pokaždé, když čtete anglický překlad Bible, je text ovlivněn – některý více než jiný – překladatelovými předpoklady, názory a přesvědčením.

Například komplementární překladatel pravděpodobně použije slova jako „bratři“, když postava v původním textu osloví dav, protože podle jejich názoru postava mluví pouze k dospělým mužům v davu, nikoli k ženám.

Naproti tomu feministická překladatelka může použít frázi „sestry a bratři“ nebo „všichni“, protože si myslí, že postava mluví k ženám, dětem a mužům v davu.

Ale Bible obvykle nemají na zadní straně obálky průvodce „jak na to“, který by čtenářům sděloval věci, které byly součástí překladu, který držíte v rukou.

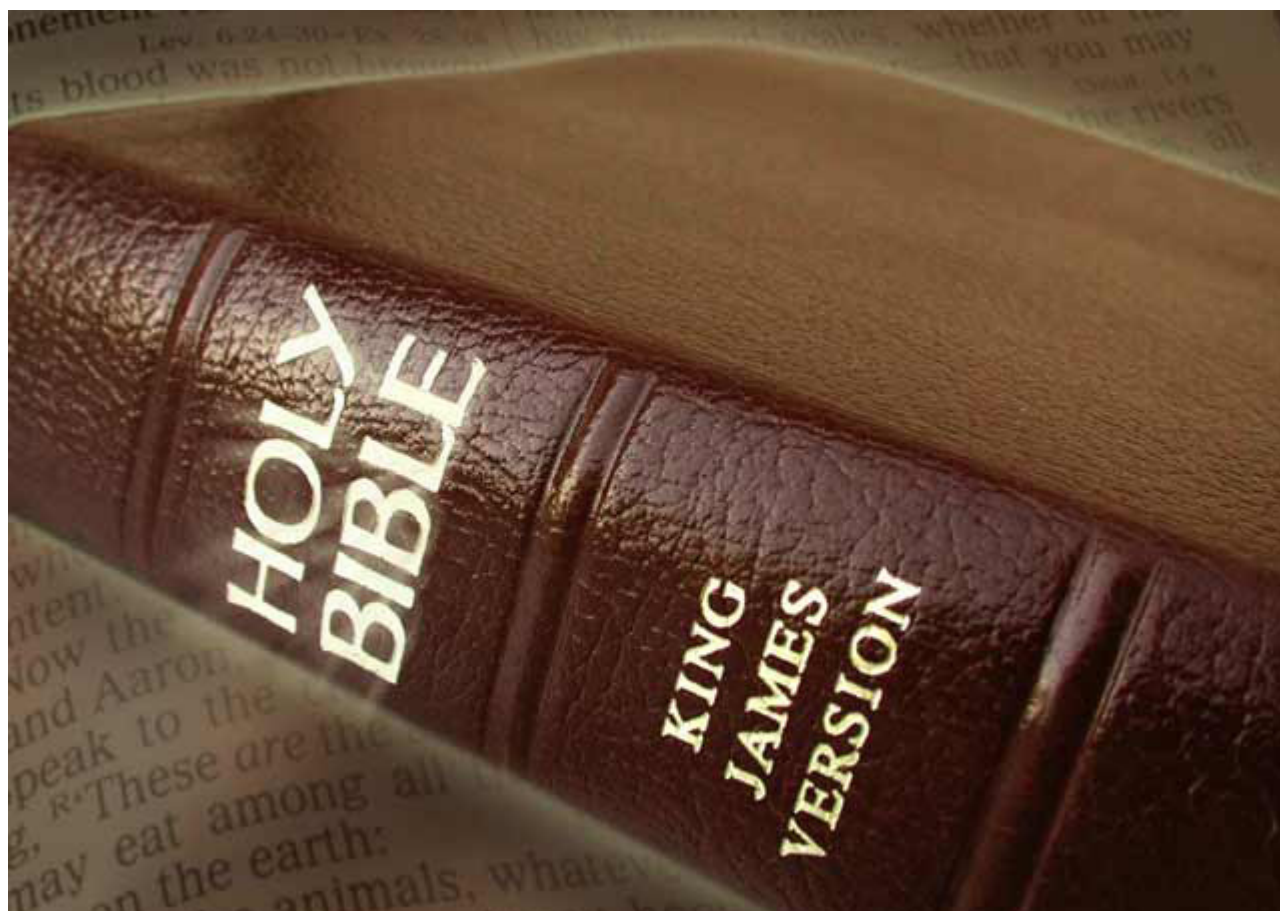
Jak se tedy rozhodnete, který anglický překlad je pro vás ten pravý?

Je příliš mnoho překladů Bible, abychom je mohli rozebrat v jednom článku, ale existuje několik populárních překladů, které můžete objevit při hledání biblického překladu, který je pro vás ten pravý.

KJV/NKJV

Verze [krále Jakuba](#) je jednou z nejznámějších Biblí. Tato Bible, která vznikla na objednávku anglického krále Jakuba I. a byla vydána v roce 1611, byla vytvořena pro použití při veřejné bohoslužbě v anglikánské církvi.

Původně byla přeložena s ohledem na katolické publikum, takže zahrnovala různé texty (nebo „knihy“), které protestanti označují jako „apokryfní“. Ačkoli původní verzi dodnes někteří používají, KJV byla několikrát revidována a novější verze, které oslovují protestanty, už nezahrnují apokryfy.

The New King James Version, publikovaná v roce 1982, je revizí KJV, která modernizovala pravopis a je dnes snadněji čitelná pro anglicky mluvící a čtenáře.

KJV a NKJV jsou nejvíce preferovány mezi fundamentalistickými křesťany, stejně jako některými jižními a nezávislými baptisty. Ti, kteří preferují verzi King James Version, jsou obvykle teologicky konzervativní.

V mnoha revizích KJV se vyskytly chyby, jako je vyloučení slova „ne“ v jednom verši, čímž bylo vytvořeno přikázání „Zcizoložíš“. Přesto ti, kteří silně cítí svou věrnost KJV, jsou součástí [hnutí King James Only](#), které tvrdí, že původní autorizovaná verze Bible krále Jakuba z roku 1611 je nejbližším anglickým překladem Písma, jaký kdy byl a bude, existovat.

Věří, že překlad KJV je stejně Bohem inspirován jako Písmo samo.

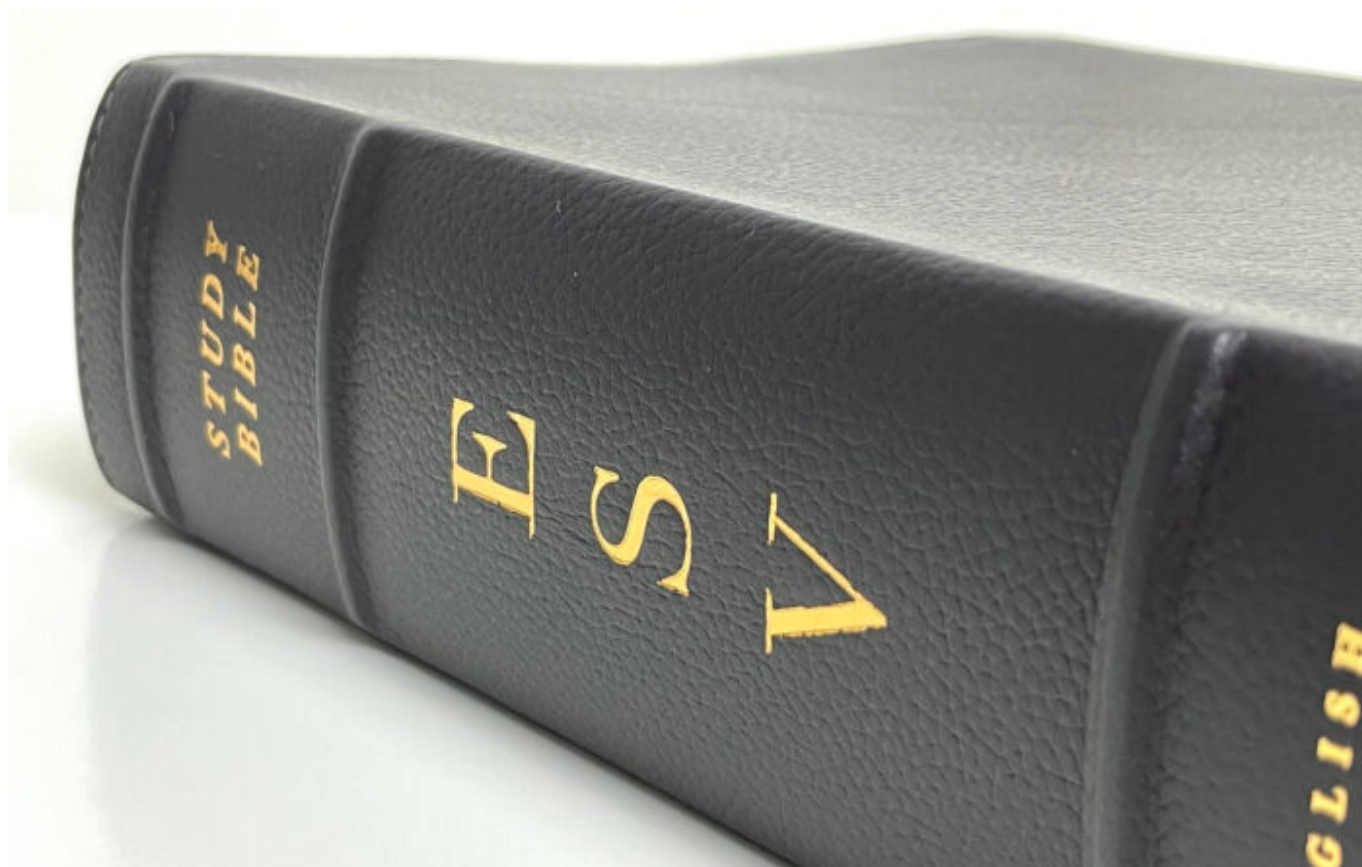
Členové tohoto hnutí tvrdí, že moderní překlady změnily nebo vyloučily základní Písma nalezená v Autorizované verzi – navzdory tomu, že nemají žádný důkaz, který by toto přesvědčení podporoval. Navíc používají KJV jako standardní biblický text navzdory jeho nesrovnalostem se spolehlivějšími moderními rukopisy, které odrážejí původní hebrejské a řecké texty.

ESV

[Anglická standardní verze](#) byla vydána v roce 2001 a je „v podstatě doslovným“ překladem Bible. To znamená, že překladatelé ESV se v maximální možné míře pokoušeli přeložit každý verš původní hebrejštiny a řečtiny „slovo za slovem“, na rozdíl od překladu „zamyšlejícího sdělit myšlenku“, který je pro překladatele interpretativnější a subjektivnější s ohledem na jeho názory.

ESV je určena pro veřejnost, takže její čtenářská obec zahrnuje široké spektrum lidí. Jejím cílem je být přístupná pro osobní, kazatelské a akademické studium, takže ji lze použít jako osobní Bibli pro čtení Písma, duchovními pro službu nebo biblickými všdci a akademiky v profesionálních situacích, jako je například výuka.

Tato Bible je preferována mezi mnoha konzervativními křesťany a komplementáři a podporují ji lidé jako John Piper, Francis Chan, Matt Chandler a Al Mohler.

Překlad slovo od slova má však své klady a zápory. I když čtenáři dostávají co nejdoslovnější anglickou kopii textu, mohou také přijít o kulturní nebo aktuální nuance, které nelze vyjádřit přímým překladem, takže čtenáři možná budou muset použít jiné překlady, aby si doplnili porozumění pasáži, kterou chtějí studovat.

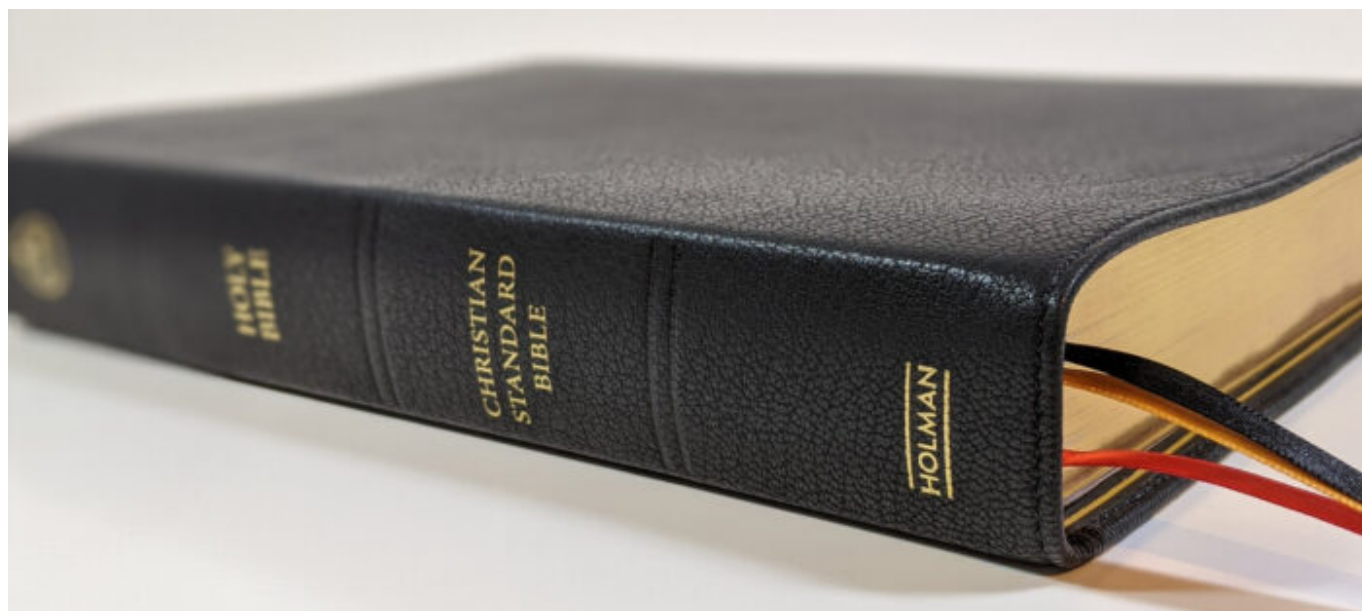
Existují také případy, kdy překlad slova za slovem [vytvoří v angličtině podivnou větu](#), kterou lze snadno přepsat a přitom zachovat její původní význam.

Například 2. Samuelova 18:25 v ESV říká: „V jeho ústech jsou zprávy.“ Jiné překlady jednoduše

říkají: „Musí mít dobré zprávy“, což zachovává význam původního textu, aniž by to v angličtině znělo trapně, což čtenářům (zejména mladším čtenářům) usnadňuje porozumění.

HCSB/CSB

[Holman Christian Standard Bible](#), nedávno revidovaná v roce 2017 jako *Christian Standard Bible*, byla vydána Lifeway Christian Resources, vydavatelskou pobočkou *Southern Baptist Convention*, ačkoli její mnozí překladatelé pocházejí z různých evangelikálních tradic.

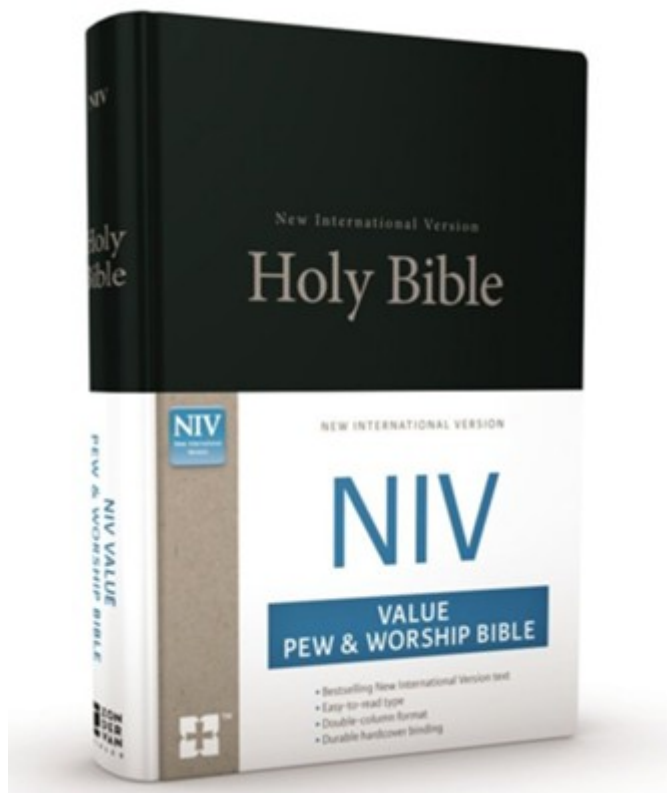
Křesťanská standardní Bible se řídí metodou zvanou „optimální ekvivalence“, což znamená, že překladatelé se snažili zprostředkovat jazyk a gramatiku obsaženou v původním textu a také původní poselství, kterému by starověcí čtenáři rozuměli.

Překladatelé CSB se domnívají, že i když je překlad doslovný, není přesný, pokud je „obtížně srozumitelný nebo dokonce zavádějící pro moderní čtenáře“. To vede k překladu Bible, který se pokouší zohlednit všechny aspekty původního jazyka přítomného v textu, přičemž zůstává snadno čitelný v angličtině.

Vzhledem k tomu, že tento překlad sponzorují jižní baptisté, je ovlivněn vírou SBC v neomylnost Písma. To znamená, že ačkoli CSB není tak doslovný jako úplné překlady doslovné (jako je ESV), tento text je doslovnější než jiné Bible, které se snaží o podobnou rovnováhu mezi překladem „slova za slovem“ a „myšlenkovými překlady“, jako je NIV. Existuje tedy méně prostoru pro interpretaci nebo převzetí kulturních nebo časových nuancí překladateli.

NIV

[Nová mezinárodní verze](#) byla vydána v roce 1978 a v roce 1986 a stala se nejprodávanější Biblí v moderní angličtině. Filosofii překladu NIV bylo najít střední cestu mezi překladem „od slova do slova“ a „myšlenku za myšlenkou“ a v případě potřeby zachovat specifické znění a gramatiku a zároveň zachovat kulturní a aktuální nuance, pokud se v textu vyskytují.

Toto je Bible, kterou s největší pravděpodobností najdete v amerických kostelních lavicích, protože je stále nejoblíbenějším překladem mezi evangelikály. Tento překlad je také ideální pro veřejné čtení, protože je v rovnováze mezi dostupným, snadno čitelným jazykem a literárním tokem.

Od jeho revize v roce 2011 – která používala více genderově inkluzivní jazyk, jak naznačuje text – však mnoho konzervativních a komplementárních křesťanů nahradilo tuto verzi ESV.

Například jeden [kazatel](#) zavrhl NIV, protože se domníval, že není pravdivý k původnímu textu, a myslel si, že překladatelé učinili interpretační rozhodnutí pro čtenáře, jako v překladu Římanům 16:1, nazvali ženu Fobé „diakonkou“ místo „služebnicí“.

I když původní řecké slovo může mít oba významy, domnívá se, že volby, jako je tato, jsou progresivní a neměly by být umístěny do překladů, zatímco překladatelé ESV „zůstávají ve svém pruhu“ tím, že zachovávají konzervativní význam.

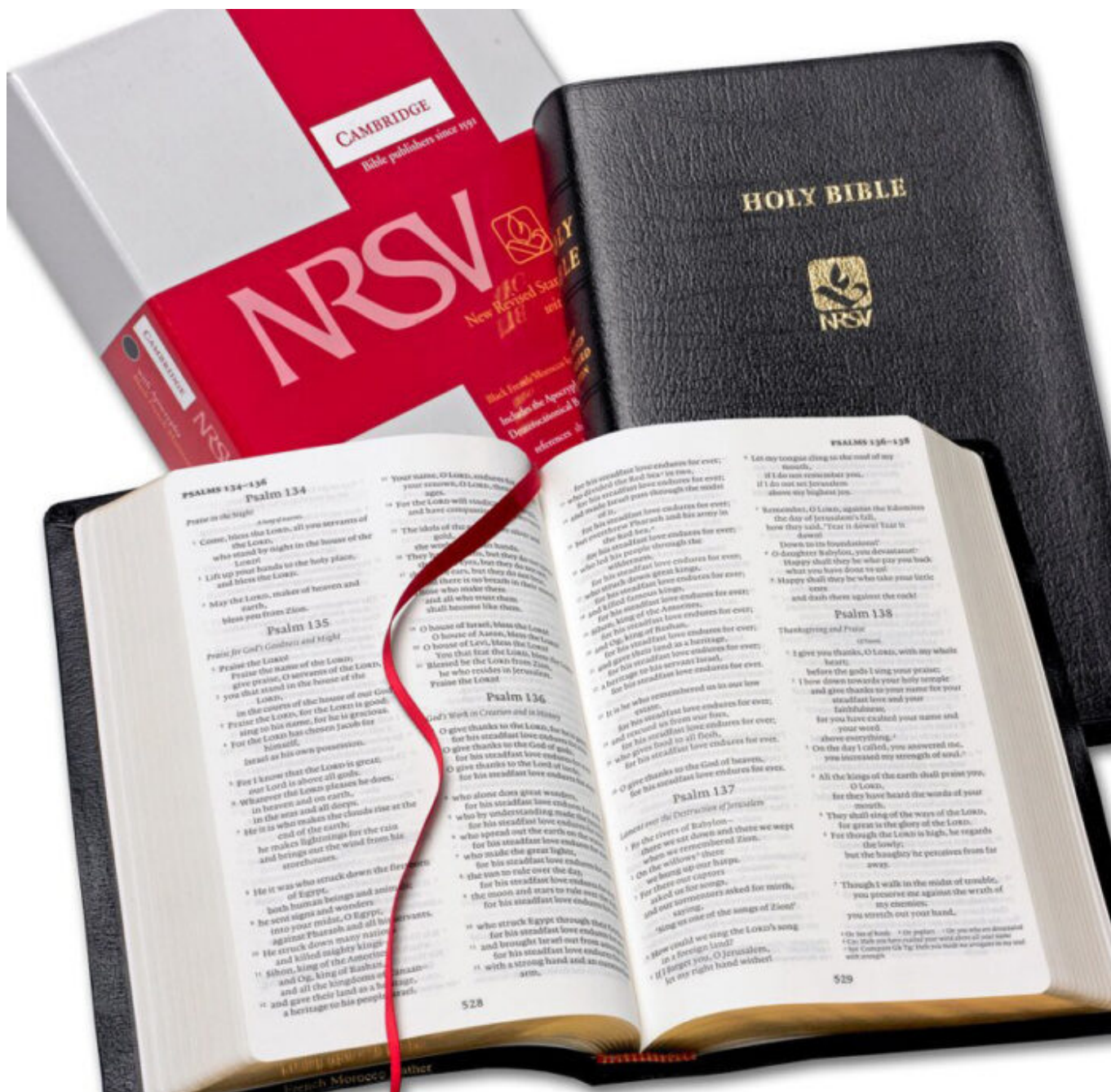
Přesto překlad NIV není nutně známý jako nejprogresivnější verze Bible. Je to proto, že byl přeložen v [záměrně evangelikálním prostředí](#), a je tedy ovlivněn církevní doktrínou a teologickými postoji.

Kvůli této zaujatosti mají progresivní křesťané a hlavní protestanti tendenci neupřednostňovat tuto verzi, a pokud je použita v akademickém prostředí, může být nutné použít křížové odkazy na překlady jak „slovo za slovem“, tak „myšlenku za myšlenkou“.

NRSV/NRSVue

Nová revidovaná standardní verze, která byla nedávno aktualizována v květnu 2022, poprvé po 30 letech od jejího zveřejnění v roce 1989, byla vytvořena komisí *Společnosti biblické literatury* při Národní radě církví.

Podle výkonného ředitele SBL [Johna Kutska](#) je NRSVue „jak ekumenická, tak mezináboženská“, protože může být použita v mnoha různých kontextech, neomezujících se na křesťanství.

NRSV bere v úvahu akademické objevy starověkých textů i nové poznatky týkající se překladu Bible od [poslední revize NRSV](#). Jejím cílem je používat „jednoznačný a nezaujatý jazyk“, aby byl přesný, čitelný a inkluzivní.

Překladaelé při vytváření tohoto textu použili zásadu „tak doslovný, jak je to možné, a tak svobodný, jak je to nutné“, což znamená, že použili přístup „slovo od slova“, přičemž se také do značné míry spoléhali na kontexty jednotlivých pasáží, aby jejich překlady zprostředkovaly odpovídající významy.

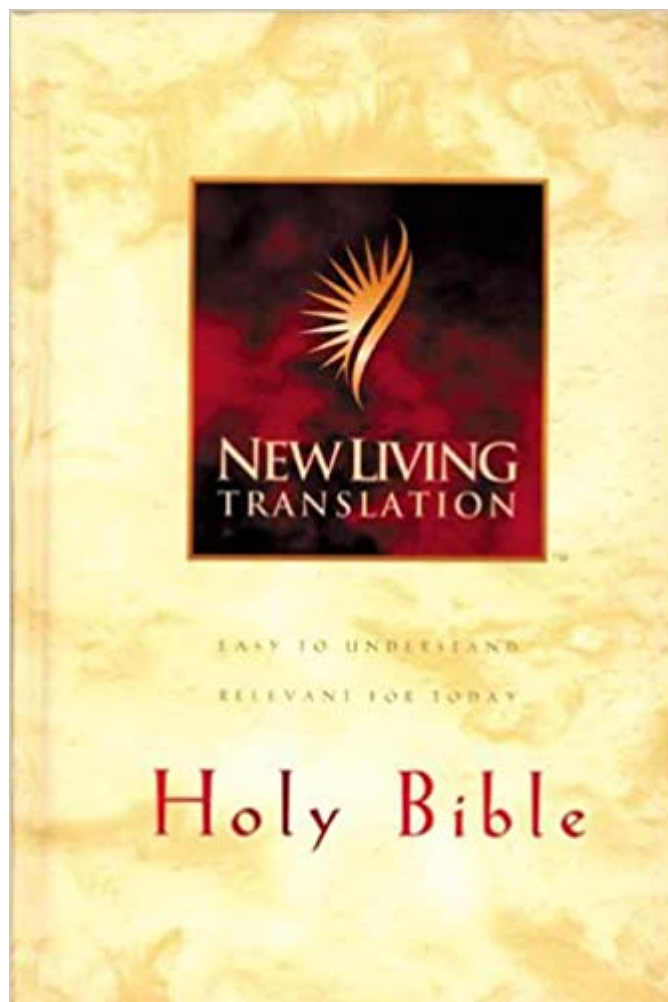
NRSV má tedy některé pozoruhodné rozdíly od jiných překladů, jako je nahrazení fráze „mudrci“ slovem „mágové“ v Matouši 2, aby odrážela přesný význam původního slova v jeho historickém kontextu.

Cílovou skupinou tohoto překladu jsou církevní představitelé, akademičtí učitelé a badatelé Bible. Toto je preferovaný překlad progresivnějších křesťanů a protestanti hlavního proudu čtou tuto verzi ve srovnání s evangelikály častěji.

NLT

Překlad [New Living Translation](#) byl vydán v roce 1996 a jeho snahou bylo přenést Písmo do „současné angličtiny“. Zamýšleným publikem tohoto překladu je obecná církevní populace a má být přístupným textem pro čtenáře všech věkových kategorií.

I když je NLT inspirován Živou Biblí, parafrází textu více než doslovným překladem, je zcela novým překladem.

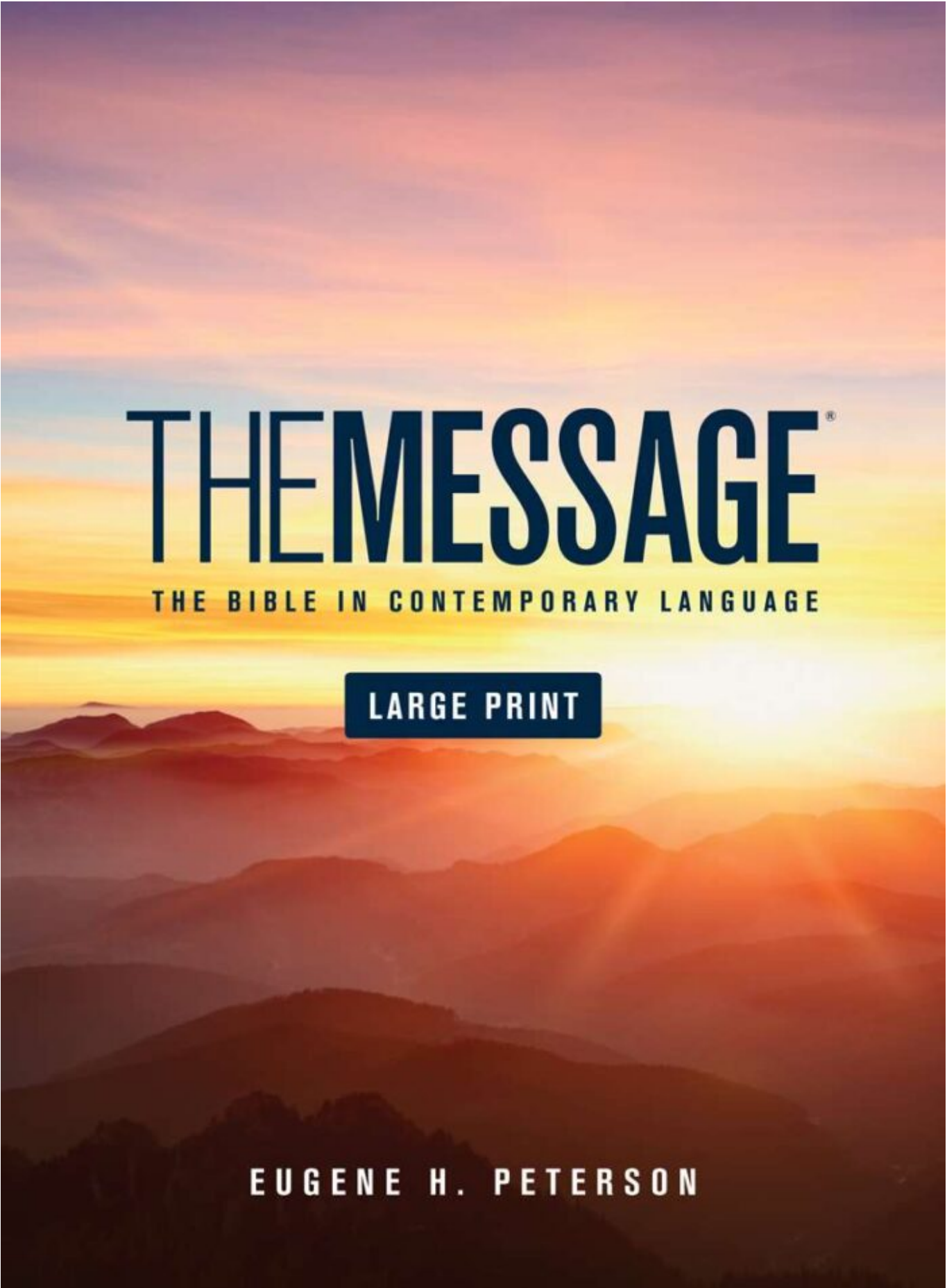
Překladatelé NLT použili metody překladu slovo od slova a poté objasnili doslovný překlad v oblastech, kde byl „těžko srozumitelný, zavádějící nebo poskytoval archaické nebo cizí výrazy“.

Tento typ překladu je doslovný, ale je založen na významu, takže čtenáři nedostanou text, který přímo odráží znění a gramatiku původního textu (jako ESV), ale obdrží výklad skutečných slov založený na významu. původního textu.

Tento překlad je druhou nejoblíbenější Biblí, kterou v současné době používají američtí křesťané, a je obzvláště populární mezi dospívajícími a mladými dospělými. NLT má také konzervativní a evangelikální zaujatost, takže to odráží její čtenářskou obec.

Poselství Bible

[The Message Bible](#) byla vydána v roce 2002 a je také pokusem převést Písmo do jazyka, který je modernější, ale ze zcela jiného přístupu než NLT.

The background of the cover is a photograph of a mountain range at sunrise or sunset. The sky is filled with soft, horizontal bands of color, transitioning from a pale blue at the top to a warm orange and yellow near the horizon. The mountains in the foreground are dark and silhouetted, while the layers of hills in the distance are bathed in the warm light of the sun, creating a sense of depth and tranquility.

THE MESSAGE[®]

THE BIBLE IN CONTEMPORARY LANGUAGE

LARGE PRINT

EUGENE H. PETERSON

Tuto Bibli napsal zesnulý Eugene Peterson a není přímým překladem, ale parafrází Bible. Na rozdíl od NLT se The Message nepokouší převádět verše „slovo od slova“ do angličtiny. Ve skutečnosti Poselství někdy spojuje verše dohromady a označuje frázi, oddíl nebo odstavec jako verše 1-2 nebo

6-8.

Účelem tohoto ztvárnění je vytvořit Bibli, která drží krok s moderním jazykem. Jeho zamýšleným publikem jsou obyčejní křesťané, protože je psána srozumitelným jazykem a je snadno čitelná.

Jelikož je však Poselství interpretačním ztvárněním biblického textu, nikoli překladem, podléhá názorům a přesvědčení pisatele, takže i když tato verze může být dobrým výchozím bodem pro nové čtenáře Bible, neměla by být jediná verze, kterou máte na polici.

Mallory Challis

[Baptist News Global](#)

Mallory Challis

Mallory Challis

Mallory Challis v současné době slouží jako Clemons Fellow s BNG a je senior na Wingate University. Jako Clemons Fellow píše a překládá články různých žánrů (rozhovory, názory, analýzy atd.), které jsou zveřejňovány na veřejné náboženské zpravodajské službě „Baptist News Global“.

-van-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)